

ISSN: 2231-5063
 IMPACT FACTOR : 4.6052 (UIF)
 VOLUME - 9 | ISSUE - 12 | JUNE - 2020

ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕವಲೆತ್ತಿನಾಟ

ಡಾ:ಕಾಳಿಂಗ ಡಿ ಗೊಳಸಂಗಿ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಚ ಚ ಹೆಬ್ಬಾಳ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಗೊಳಸಂಗಿ.

ಮನುಷ್ಯನು ಬದುಕುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆಯುತ್ತ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶೇಷ ಕಲೆಯನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಉಳ್ಳವರಿಂದ ಹಣ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಳು ಕಡಿ ಪಡೆದು ಜೀವಿಸುವ ಜನಪದ ಮನರಂಜಕರಲ್ಲಿ ಕವಲೆತ್ತಿನವರ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಒಂದು.

ಪ್ರಾಣಿ ಸಂವಾಹನಾ ಕಲಾಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲೆತ್ತಿನವರ ಆಟವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮನರಂಜನಾ ಕಲೆ ಆಕಳು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಆಟವನ್ನಾಡಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವ ಕವಲೆತ್ತಿನವರನ್ನು ತೌಕಿಕ ವೃತ್ತಿ ಕಲಾವಿದರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನಾಂಗವಾದ ಇವರು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷದ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಇವರನ್ನು ಗಂಗೆತ್ತಿನವರು, ಕವಲೆತ್ತಿನವರು ಕೋಲೆಬಸವ, ಬುರ್ ಬುರ್ ಬಸವಣ್ಣ, ಬುಗು ಬುಗು ಬಸವಣ್ಣ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಗೊಲ್ಲರು ತೆಲಗು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವದರಿಂದ ಇವರು ಆಂಧ್ರ ಮೂಲದವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಕವಲೆತ್ತು ಅಥವಾ ಕಪಿಲೆತ್ತು ಅಂದರೆ ಆಟ ಆಡಿಸುವವನ ಮಾತಿಗೆ, ಡೋಲಿನ ಗತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಗೋಣು ಹಾಕುವ ಎತ್ತಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಸರುಂಟು. ಮೊದಮೊದಲು ಆಕಳನ್ನು ನಾಕಿ ಉಪಜೀವನ ನಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಗೊಲ್ಲರನ್ನು “ಗೋ(ಆಕಳು) ಪಾಲ, ಗೋವಳ, ಗೊಲ್ಲಳ

ದೈವೀ ಪುರುಷನೆಂದು ನಂಬಿರುವ ಕವಲೆತ್ತಿನವರು ತಮ್ಮ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ 'ರಾಮತಾತ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುವರು. ತಮ್ಮ ಜನರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿರುವ ಇವರು ರಾಮ ತಾತನ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕವಲೆತ್ತಿನವರು 'ರಾಮತಾತನ' ಹಬ್ಬವಲ್ಲದೆ ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ಯುಗಾದಿ, ದೀಪಾವಳಿ, ದಸರೆ ಹಾಗೂ ಮೋಹರಂ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಕುಲದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಲೆಯವನೆಂದು ಹೇಳುವ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರುನೂರು ಕುಲಗಳಿದ್ದವು. ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈತನೇ ವಡೆಯನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ "ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ ತಾಲೂಕಿನ ಬಾಗರನಾಳ ಗ್ರಾಮದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಪ್ರಾಚೀನ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು, ಕವಲೆತ್ತಿನವರು ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪೂಜೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಜುಂಜಪ್ಪನ ಗುಡಿಯೊಂದಿದ್ದು ಅದನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡಲಾಗಿದೆ." ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಓದು ತೆಗೆದು ಮಗನೆ ಕುಲದ ನೋಡಿಸಯ್ಯ
ಚದುರಿದ ಮುನ್ನೂರ ಗೊಲ್ಲ ಕುಲವನು ಮತ್ತೆ
ಕೂಡಿಸುವಂತೆ ತನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ.”೪

ಎನ್ನುವ ಹಾಡು ಇವರ ಕುಲದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಹುತ್ತದೆ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಐದು ಇಲ್ಲವೆ ಎಳು ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸೋದರತ್ತೆಯು ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುಲದ ಹಿರಿಯ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾಹಾರ ಮತ್ತು ಗುಗ್ಗರಿಯ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಋತುಮತಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಗೋದಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಉಟ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಹಸಿರು ಬಳೆ ತೊಡಸಿ ಸೋಬಾನ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ತೆಲಗು ಭಾಷೆಯ ಸೋಬಾನ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮರಾರಿ, ಕನ್ನಡ, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಚರಣವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

“ನಾರಿ ಮುತ್ತೈದರಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಸೂತಕ
ಕಾಲುಳ್ಳ ಸೂತಕ ನಾಲಕು ದಿವಸಂತೆ
ಜರಣಾದ ಸೂತಕ ಮೂರು ತಿಂಗಳವಂತೆ
ನಡೆ ತಪ್ಪಿದ ಸೂತಕ ಕೈ ಬಿಟ್ಟೆ ಕಳಸ್ಯಾವರೆ
ನೆರೆದ ಸೂತಕ ಹನ್ನೆರಡು ದಿವಸವೋ” ೫

ಹೇಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಒಂದೊಂದು ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನಂಟೊಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಯಾ ಜಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇವರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಕನೈಯ ನಿಶ್ಚಯವು ಕುಲದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದ ಸರಪಂಚನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡಿನವರೇ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ 'ತೆರವು' ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದು ಇದನ್ನು ಕನೈಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮೊದಮೊದಲು ೨೨ ರೂಪಾಯಿ(ಮೂವತ್ತೇರಡು) ಗಳನ್ನು 'ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ' ವೆಂದು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಆದರೀಗ ೨೦೦೨/(ಮೂರು ಸಾವಿರದಾ ಎರಡು)ರೂ ಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನವರಿಗೆ ಗಂಡಿನವರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 'ತಾಯಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣಗೆ' ಎಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ತಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಸೀರೆ, ತಂದೆಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಂಡಿನವರು ಮೂರು ಉಟ ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಹೆಣ್ಣಿನವರಿಂದ ಎರಡು ಉಟವೆಂಬ ನಿಯಮ ಮೊದಮೊದಲು ಇತ್ತು ಆದರೀಗ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದಲೋ ಎನೋ ಈ ಪದ್ಧತಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಬದಲಾಗಿ ಗಂಡಿನವರು ಒಂದು ಉಟ ಹೆಣ್ಣಿನವರು ಖಾರದ ಉಟವಾಗಿ ಮದ್ಯಮಾಂಸವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕುಲಬಾಂಧವರಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಉಡಕಿ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇದ್ದು ಉಡಕಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕದ ಅರ್ಧ ಹಣವಾಗಿ ಈಗ ೧೫೦೦/(ಹದಿನೈದನೂರು ಒಂದು) ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಂಡಿನವರಿಗೆ ತೆರವು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಮೊದಲು (೧೬)ಹದಿನಾರು ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬಹುದು ಆದರೆ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಆದರೀಗ ಈ ರೀತಿಯ ವಿವಾಹ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಆಕಳು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳಂತಹ ನಾದು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಇವರು ಅವುಗಳ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಸಂಭಾವಿತರು ವಿನಯಶೀಲರು ಚಾರಿತ್ರ್ಯವಂತರು ಮತ್ತು ದೈವವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಂಬಿದವರು ಇಂತಹ ಕಲಾವಿದರು ಇಂದು ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಲೌಕಿಕ ವೃತ್ತಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಕವಲೆತ್ತಿನವರು ಕಾಲಕಳೆದಂತೆ ದೂರದರ್ಶನ ಅಲಿಯಲಿಯಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಭರಾಟೆಯ ಶಳವಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಕಲೆಯ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಉಳಿಸುವ ಹೊಣೆ ಕಲಾಸಕ್ತರದಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ೧)ಕಿಟಲ್ ಶಬ್ದಕೋಶ - ಕಿಟಲ್ ಎಫ್ ರೆವರಂಡ್ ಮಂಗಳೂರು ಭಾಷಲ್ ಮಿಷನ್ ಬುಕ್ಸ್ & ಟ್ರಾೈಯರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ೧೮೯೪
- ೨)ಒಧಿರಡಿಜ ಉರತಣ ಉಚಿದಜಣಣಜಡಿ - ಅ ಉಚಿಧಿಚಿತಚಿಚಿಚಿಚಿ ಖಚಿರ ಒಧಿರಡಿಜ ಇಫಿರಟಿರಟುಫಿ ಎರಣಡಿಟಿಚಿಟಿ ಚಿಟಿರಚಿಟಿರಡಿಜ-೧೯೨೨
- ೩) ಜಾನಪದ ವೈಭವ - ಡಾ. ನಿಂಗಣ್ಣ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಪ್ರಕಾಶನ ಗೋಕಾಕ್ -೧೯೯೧
- ೪)ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ - ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪೂರ ಭಾಗ-೬ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ-೧೯೮೦